

Öröm - bánat térkép

„Az iskolánk környéke: helyidentitás
környezettudatosság erősítése”

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Bevezetés

Ferencváros Önkormányzata a Magyar Környezeti Nevelési Egyesülettel konzorciumban készíti a helyi klímastratégiáját és ehhez kapcsolódóan szemléletformáló programsorozatot valósít meg a kerületben. Ennek egyik első lépéseként az előző tanévben Klímatudatos iskolai projektek címmel tantárgyközi tanulást, cselekvő környezeti nevelést segítő programot hirdettek a kerületi iskoláknak. A mi iskolánk is részt vesz ezen a programon és több elemből álló projektet szeretnénk megvalósítani. Az egyik elem az intézményi környezet változásainak megvizsgálása öröm és bánat térkép készítésének a segítségével.

Cél:

az intézmény környezeti állapotának feltérképezése,

a városrész természeti és kultúrtörténeti értékeinek megismerése,

közvetlen tapasztalatok szerzése a városrész jelenlegi állapotáról,

a kompromisszumkésztség javítása,

a problémamegállapító gondolkodás és a döntés-előkészítéshez szükséges készségek gyakorlása,

helyidentitás kialakítása, szemléletformálás,

digitális tartalmak fejlesztése,

közösség építés (szülő, diák, pedagógus,).

A megvalósításhoz alkalmazott módszerek

I. A feldolgozás előkészítése

1. Ráhangelés, előzetes feladat.

Mit jelent az öröm, mit jelent a bánat?

Mikor örülünk, és mikor vagyunk szomorúak?

A tanulók egyénileg elmondják véleményeiket.

Magyarország öröm-bánat térképe című kiadvány bemutatása, lapozgatása. Öröme okot adó elemek lehetnek: különféle épített és természeti értékek (pl. emlékművek, keresztek, templomok, egyedi tájértékek, nevezetes fák, facsoportok stb.) vagy egyszerűen csak esztétikai értékkel bíró gondozott parkok, terek, épületek, amelyek példaként szolgálhatnak arra, hogyan lehet a környezetünket esztétikussá tenni.

A bánat kategóriában pedig olyan elemek kerülhetnek, amelyet a térkép készítői problémának tartanak (szennyező források, gondozatlan, szemetes területek, rongálások stb.), s gondozásra vagy fejlesztésre javasolnak.

2. Csoportalakítás

Csoportos feladatok megbeszélése, előkészítése.

Négy csoport alsó tagozat

Minden csoport kap egy településtérképet, melynek segítségével a bejelölt területet kell körbejárniuk.

Feladatok:

a) Fényképek, feljegyzések készítése a település örömeiről, bánatot okozó jelenségeiről, helyeiről.

Felső tagozat

a) az alsósok által készített térképről az adatok feldolgozása

b) Riportkészítés, ha lehetséges lakossággal (fiatalokkal, idősebbekkel).

c) Adatgyűjtés, a levegőszennyezettség mérése folyamatosan heti 2 alkalommal az intézmény előtt.

II. A feldolgozása után – az öröm-bánat térkép elkészítése

Csoportmunka:

Minden csoport az általa megfogalmazott örömet és bánatot, a mosolygós és szomorú arcoeskákat felrakja a táblán elhelyezett óriástérképre. Járványra való tekintettel három csoportban az ötödik évfolyam ismerteti az öröm és bánat térképet a feldolgozás után.

A beszélgetés szempontjai: van-e olyan, amin tudnánk változtatni?

Megoldások keresése pl. a terület örökbefogadása (pl. rendszeres látogatás, feljegyzések készítése, gondnokság, jelzések, rendben tartás).

Riportok elkészítése:

Az adatok digitális feldolgozása.

Az elkészült öröm–bánat térkép bemutatása iskolai szinten.

III. Modulzárás és értékelés

A gyerekek visszajelzései, a tanító értékelése az osztály és a csoportok munkájáról.

A gyerekek elmondják véleményüket a munkájukkal kapcsolatban. Mivel elégedettek, melyik feladatnál voltak nehézségeik, hogyan tudtak együtt dolgozni?

Tantárgyi koncentráció

Kapcsolódási pontok:

A NAT-hoz: földünk és környezetünk; ember és társadalom; életvitel és gyakorlati ismeretek; fenntarthatóság, környezettudatosság, a társas kultúra fejlesztése.

Tantárgyakhoz: környezetismeret, magyar nyelv és irodalom, informatika.

Kulcskompetenciákhoz: kezdeményezőképeség, anyanyelvi kommunikáció, természettudományos és technikai kompetencia, digitális kompetencia, szociális és állampolgári kompetenciák, esztétikai-művészeti tudatosság.

Eszközök:

Fényképezőgép.

A városrész térképe.

Ragasztó.

Magyarország öröm-bánat térképe című kiadvány.

Számítógép.

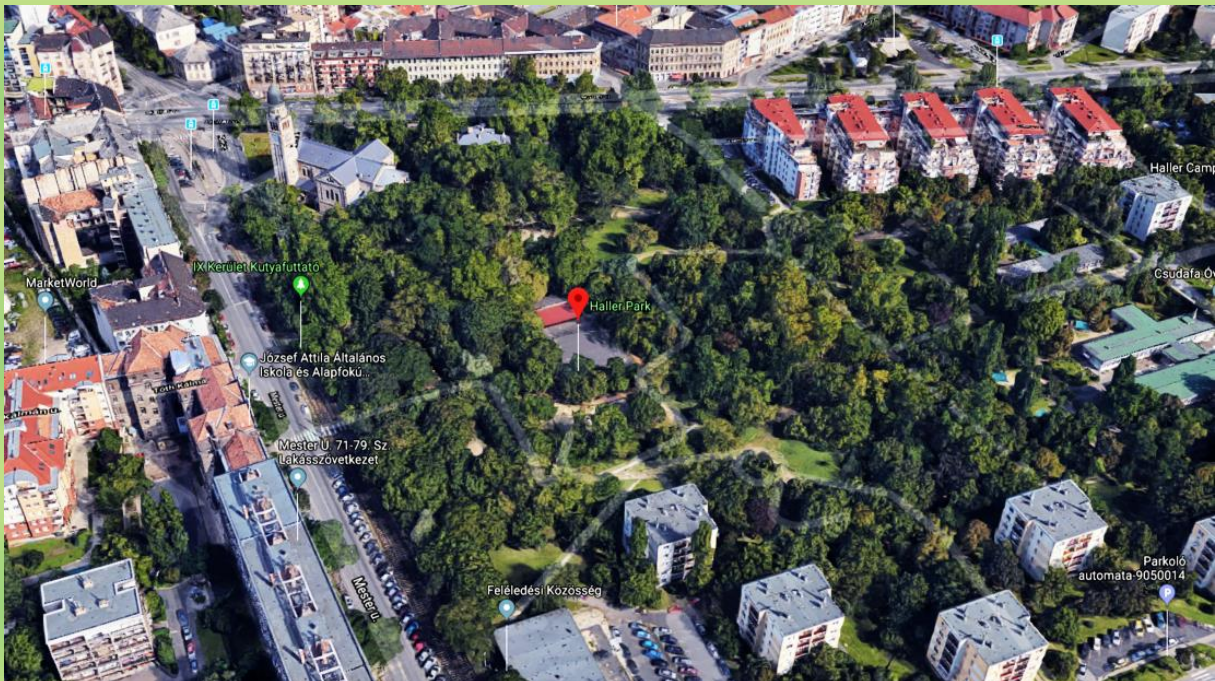
Az intézmény makró és mikro környezetének rövid bemutatása.

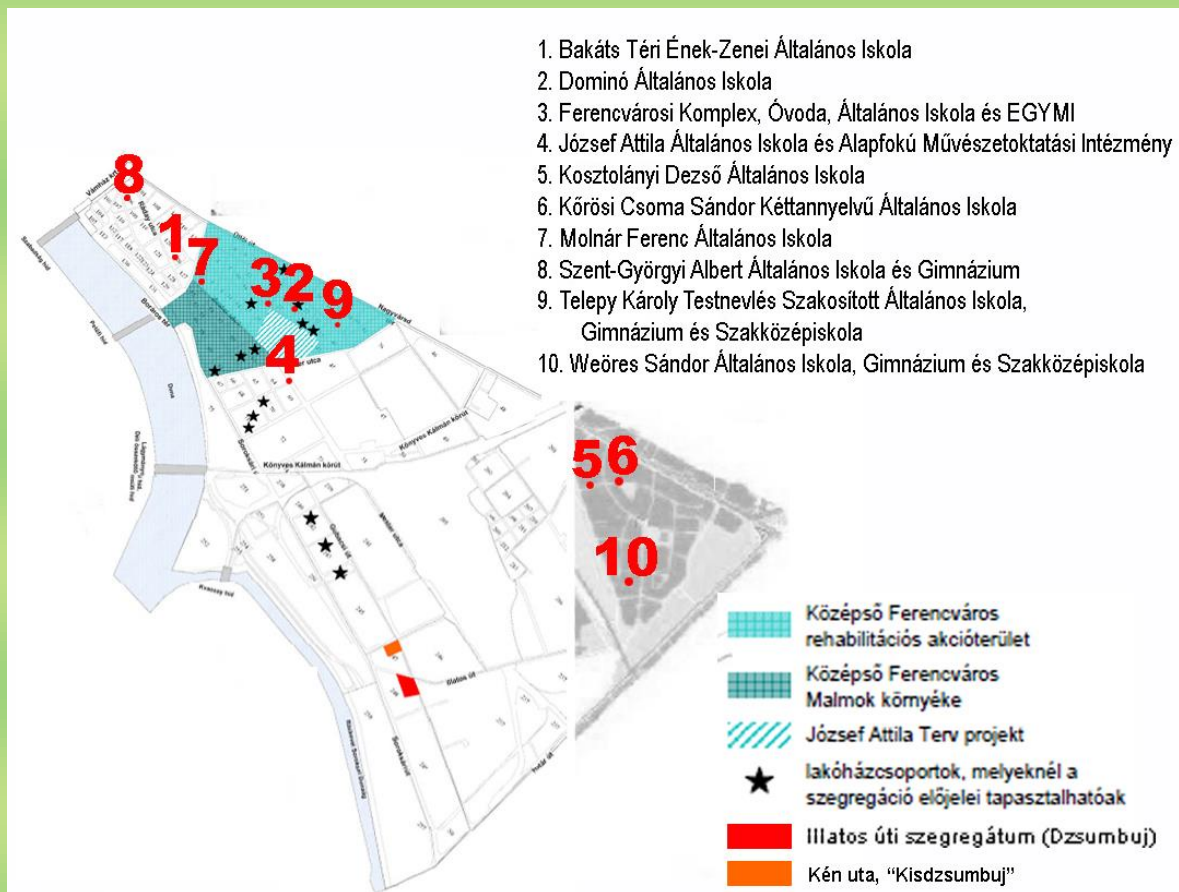
Az intézmény Budapest délpesti régiójában helyezkedik el, a Középső- és a Külső- Ferencváros határán. Az intézmény a Haller utca, Üllői út, Vágóhíd utca és a Soroksári út által határolt úgynevezett „Átmeneti zóna” részben található.

A Ferencvárosban a rendszerváltozás után elindult egy lendületes épület rehabilitációs program, amelynek eredménye, hogy a belső területek egy része szép lassan megváltozott. Kicszerélődött a lakosság, az itt élő szegény családok egy része kénytelen volt elköltözni. Sokan az Átmeneti zóna és a Külső-Ferencváros területén kaptak szoba-konyhás lakásokat, így szép lassan ezen a területen is kicszerélődött a lakosság. A fizikai környezet folyamatos romlása, és az évek óta tartó lefele mozgó társadalmi spirál következtében ez a terület egyre jobban leszakad a kerület többi részétől.

A térkép vizsgálatokor láthatjuk, hogy a híres Dzsumbuj, kis Dzsumbuj, Vaskapu utca 32- 49 házak és a Gát utcai gettó ma már nem létezik. Ezen a területen is elindult egy lendületes lakásépítési folyamat a Vágóhíd utca területén ahol régen a húsfeldolgozó üzemek voltak, amelyeket elbontották és itt 5000 lakás épül. A szűk kis utcák szobakonyhás lakásai helyére 5-7 emeletes épületek kerültek, amelyek intézmények és lakóházak lesznek.

A területen a Soroksári út 46-56 háztömb jelenlegi állapotában szegregátumnak tekinthető, már csak 58 lakással, de ezeket is folyamatosan számolják fel.

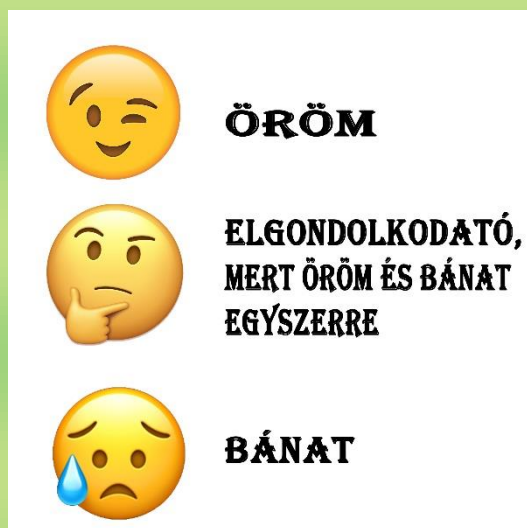
(forrás: Ferencvárosi Integrált Városfejlesztési Terv 2014)

A kis csillagocskák zöme az iskola beiskolázási körzetében volt

Mint minden város rehabilitáció, ez is sok kritikát kapott, de ebben az esetben, mint intézményvezető végig kísérhettem e változásokat. A város rehabilitáció elérte az Átmeneti- zóna lakóit és intézményeit.

Öröm és bánat térkép

Jelmagyarázat:

Örömes és bánat térkép

FMK

SPORT ESZKÖZ

JÁTSZÓTÉR

SPORT PÁLYA

KUTYARUTTATÓ

MEGÁLLÓ

TEMPLOM

MEGÁLLÓ

ISKOLA

LAKÓPARK

Haller Tér

Ferencváros legnagyobb zöld területe, amely 37842m².

Lombkorona borítottsága megközelítőleg: 91 %.

Zöldfelület intenzitása: 87 %.

A gyerekek megállapítása szerint a tér az” Átmeneti zóna tüdeje”.

Növényvilága változatos: itt juhar fajtákat, kőriseket, szivarfákat, fűzfákat, akácfákat, török mogyorót, hársakat és galagonyát találunk.

Állatvilága a gyerekek megfigyelése alapján: feketeterigó, szarka, varjú, galamb, széncinege és mókus.

1969-ben parkosították a teret, majd többször átépítették. A „Haller Terv” pályázat eredményképpen 2018-2020 között a parkot átépítették. Jól felszerelt játszótér épült, műfüves futókör, sportpályák és szabadtéri fitness egészíti ki a parkot.

Megkérdeztük az alsósokat.

A kérdőív kitöltése nem volt kötelező, aki akarta, az válaszolt a kérdésekre. 30 alsós tanuló hozta vissza a kitöltött kérdőívet.

1.Milyen gyakran jársz a parkba?

néha,

hetente többször,

mindennap,

soha.

2. Van-e a parkban kedvenc helyed? Több választ is megadhattok!

játszótér,

sportpályák,

futó pálya,

szabadtéri fitness,

templom és környéke.

3. Van-e a parkban, amit nem kedvelsz? Írd le!

4.Számodra mi a park legfőbb értéke? Több választ is megadhattok!

- csend, nyugalom,

- zöldfelület, idős fák,

- tiszta levegő,

- játszótér,

- sportolási lehetőség.

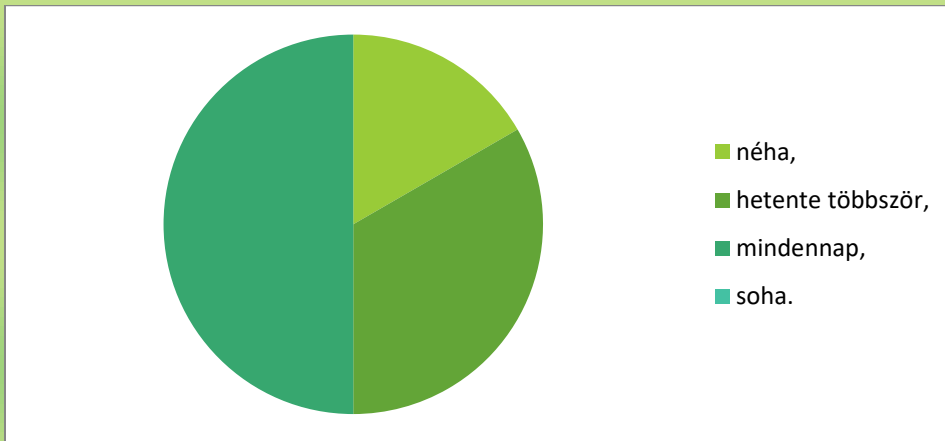
5. Általában mennyi időt szoktál a parkban tölteni?

- 1órát vagy annál kevesebbet.

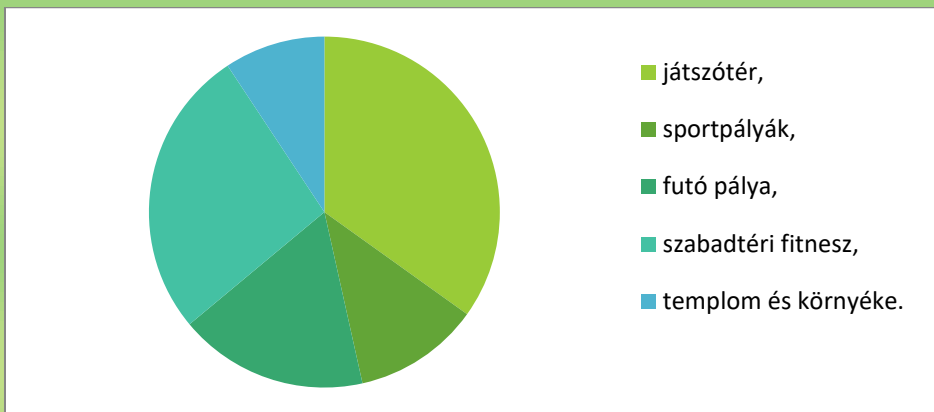
- 1-2 órát.

- több órát.

1.Milyen gyakran jársz a parkba?

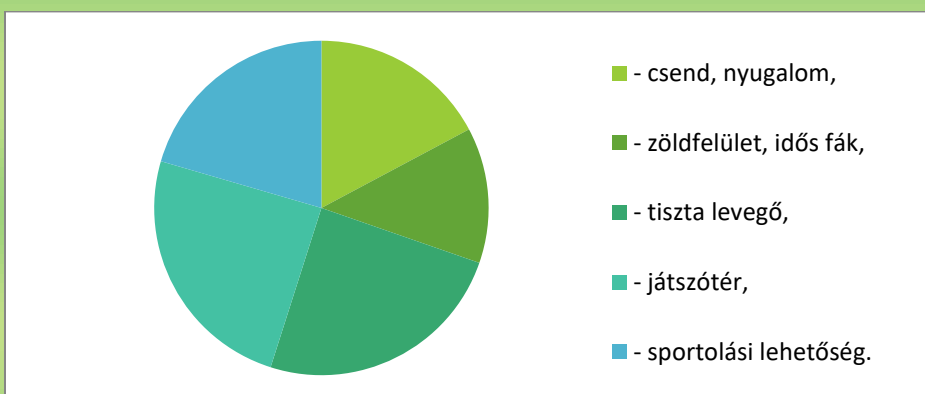
2. Van-e a parkban kedvenc helyed? Több választ is megadhattok!

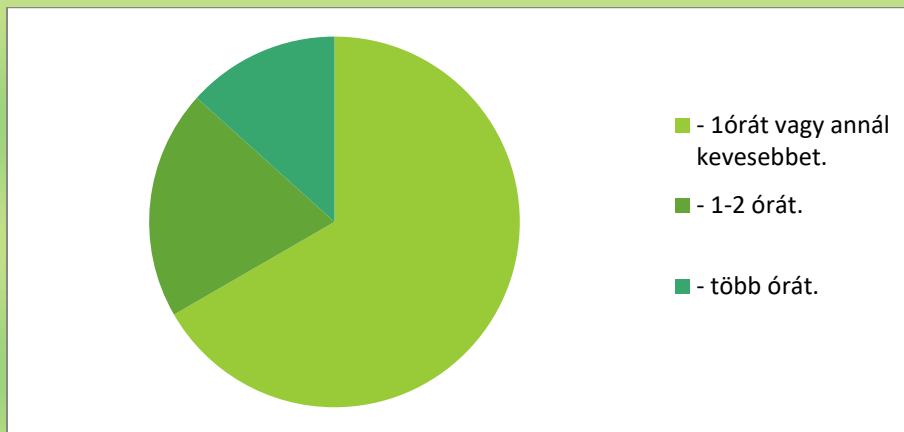
3. Van-e a parkban, amit nem kedvelsz? Írd le!

A kutyafuttató, a sportpályán a focipálya nincs bekerítve és a labda sokszor elgurul a régi jobb volt.

4.Számodra mi a park legfőbb értéke? Több választ is megadhattok!

5. Általában mennyi időt szoktál a parkban tölteni?

(A kérdőívet feldolgozta 6 évfolyam a diagramot a fiuk készítették)

Öröm jelet kapott a Szent Vince plébánia és környéke.

Erre a területre 1969- ben 54 juharfát telepítettek és ebből 53 ma is megvan. Az egyik legszebb része a parknak.

A templom és környékén sok idős emberrel találkoztunk az őszi napsütésen üldögéltek a padokon. Gondoltuk megkérdezzük őket is kérdőív segítségével. Kiosztottunk 30 kérdőívet, de csak 15 ember volt hajlandó válaszolni rá.

1.Milyen gyakran jár a parkba?

-néha,

-hetente többször,

-mindennap,

-soha.

2. Van e a téren kedvenc helye?

-sportpálák

-futó pálya

-szabadtéri fitnessz

-templom környéke

3.Ön számodra mi a park legfőbb értéke? Több választ is megadható!

- csend, nyugalom,
- zöldfelület, idős fák,
- tiszta levegő,
- sportolási lehetőség
- találkozási és ismerkedési pont

3. Ön szerint kellene e változtatni a téren, hogy még szebb és jobb legyen. Kérjük, írja le egy két mondatban.

Itt a parkban nem láttam még csikket, mint az utcákon és a villamos megállóban.

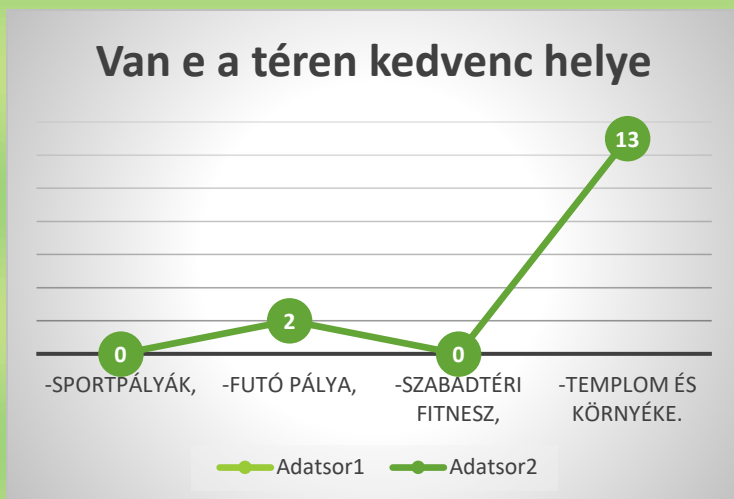
Rendszeresen takarítják a parkot.

Nem kellene ide a kutya-futtató nem illik a parkba.

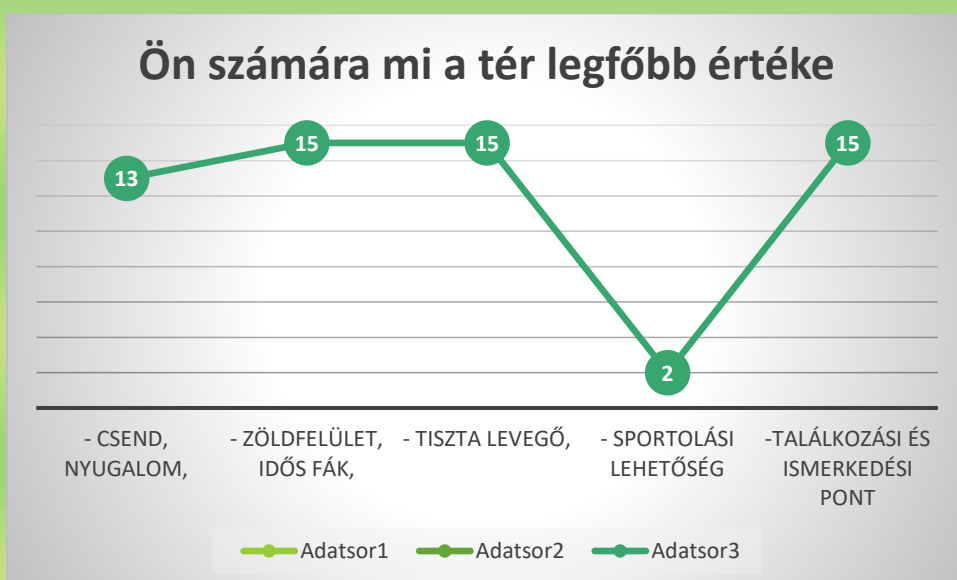
Nagyon örültem mikor meghallottam, hogy felújítják a parkot, mert remélem, hogy eltűnnek a hajléktalanok. Mióta átadták a parkot minden nap itt vagyok, délelőtt szeretem a csendet és a fákat jó itt.

Nem a parkról szeretnék írni, hanem a sok parkoló autóról. Sok az autó mélygarázst kellene építeni a Lurdy parkolóba.

Két idős bácsi megjegyezte, mióta átadták a teret, hogy ők barátok és minden nap kint vannak a téren és 6km rendszeresen a futópályán sétálnak vagy, ahogy tudnak, futnak.

Ferencvárosi Művelődési központ régen úttörő ház volt, de ahogy Ferencváros szerte emlegetik, az EFEMKÁ kitörölhetetlen a kerület múltjából, jelenéből és minden bizonnyal a jövőjéből is.

A kialakított sportpályákat is fontos részének tartják, igaz a gyerekek sajnos nem sokan használják sportolásra, de megjegyezték annál több felnőtt fut vagy gyalogol a futó pályán.

Bánat

A park bánat pontja a kutya futtató. A park Mester utcai oldalán található cserjés (tatárlonc, galagonya és mogyoró) és akácfák határolják. A gyerekek azt is észrevették, hogy a futtató területén nincs fű.

Megoldás lehetne, ha futtatót áthelyeznék a Vágóhíd utca üres területeire.

A villamossal utazó gyerek felhívta a figyelmet a két villamos megálló tisztaságára, nekik feltűnt a szemét, a cigarettacsikk, az alkoholos üvegek, amelyek minden felé hevernek és úgy ítélték meg, ez is egy bánat pont.

Megoldás a gyerekek szerint készüljenek plakátok, amelyeken felhívják a figyelmet a dohányzás káros hatására. Az eldobott csikkeknek közismert a káros hatása a talajra, a talajban élő állatokra és az általuk okozott vízszennyezésre.

A Tóth Kálmán utca a másik kutya sétáltató helye az itt lakóknak. Sajnos a gazdik nem szedik össze a kutyák ürülékét és sok esetben itt rakják le az építési törmeléket is. A közmunkások hiába takarítanak, az elmondásuk alapján ez az átmeneti zóna legszemetesebb területe.

Megoldás lesz, ha megépül a tervezett lakópark ezen a területen is egy zöld belső udvarral.

Elgondolkodtató öröm is és bánat is

A Vágóhíd utcai építkezések miatt nincs már gyárterület, de a zsúfolt házak sokasága, ráadásul a szűk Vaskapu utcában is 6 -7 emeletes lakóházak épülnek. A második évfolyam tanulói ezen a területen 87 akácfát számoltak meg és az építkezés miatt 45 fát vágtak ki az utcákban.

A nyolcadikosok egy itt élő lakossal riportot készítettek, hogy mit gondol a jelenleg itt folyó építkezésekről.

Videó

Értékelés

A járvány miatt kicsit nehézkes volt megvalósítani a programot. A tér és a játszótér megítélése pozitív, ez bizonyítja, hogy sikeres volt a tér átépítése, az itt élők szeretik a tér szolgáltatásait. Az itt élők örülnek a változásnak, ha még nem is látják a végét.

A gyerekek megismerték a környezetüket és gazdagabbak lettek egy sor új ismerettel.

Ez az öröm-bánat térkép nem alkalmas arra, hogy a gyerekeink megértsék a mélyebb változásokat, de alkalmas arra, ha kíváncsi az önkormányzat, hogy gyerekszemmel milyen változásokra van szükség egy – egy területen, akkor ez visszajelzésként is hasznosnak bizonyulhat.

Felhasznált és ajánlott források

Vásárhelyi Judit (szerk.): Magyarország Öröm és Bánat Térképe, Természet BÚVÁR Alapítvány, Bp. 1996

Mi lesz veled Haller Tér Ferencvárosi újság

Ferencváros Integrált Város fejlesztési terve térkép adatok

[//www.ferencvaros.hu/wp-content/uploads/2020/09/185_15_M04_1-1](http://www.ferencvaros.hu/wp-content/uploads/2020/09/185_15_M04_1-1)